سێ شیعری بڵاونەکراوەی جەلالی میرزا کەریم

ڕازی دووری

وەك ئەو گوڵەم
خەریكی سیسبوون و هەڵوەرینم
لە چلەی هاوینا
تینووی یەك تنوكە ئاوم
ئارەزووی دیتنت ئەكەم
ئەی ئەوگیانەی
بەهاتنت!
بیابانی هەڵقرچاوی گەرمی ژینم
ئەكەیتەوە وەرزی بەهار.
***
من لە خۆزگەی بینینیەوەتا
ئوقرە و ئارامم لەبەر هەڵگیراوە
كەچی ژیلەی دووركەوتنەوەت
جارێكی تر بەبای نائومێدی
گەش ئەبێتەوە و ئەبێتە پشكۆ
بە یادگارا ئەچزێ
بەڕووی خەماویما ئەپژێ
ناچار هەمدیس
وەك جارانم
لەگەڵ یادا، ئەبمە هاودەم
شەو و ڕۆژم
هەر خەمە و خەم.
***
بەڵام تیشكی یەك تۆز بڕوا
هەمیشە ئەمهێنێ و ئەمبا
بۆ خولیایەك
بۆ دڵنیایی بڕوایەك
كە نەك ئێستا.. بگرە سبەی
گیانە! ئەبێ هەر پێم بگەی.
***

با خۆر هەڵبێ
گوڵاڵەی باخمان بپشکوێ
ئەو ساکە بەیەکترئەگەین
جوانی سروشت تێر ماچ ئەکەین
بەستەی زیندووی دڵمان ئەڵێین
بەرەو بەهەشت هەنگاو ئەنێین.
1968

-________________

نەمری خۆر

نازانم بۆ؟
خۆر پیرنا بێ، قەت نامرێ
بۆچی تیشکە زێڕینەکانی کزنا بێ
ناکوژێتەوە..
بۆچی هەردەم..
بەری ئاسۆش بگیرێ بەتەم
ئەم هەر هەڵدێ
بۆچی ئەگەر
سەراپای زەوی.. بەرگی ڕەشی پۆشیبێ؟
چیا تاریك
گۆماو لیتە
گوڵ تەزیوی ژێر بەفربێ
خۆر هەر هەڵدێ
بۆچی ئەگەر، ئێمەی مرۆڤ
بگرین.. بگرین
فرمێسك لەچاومان قەت نەسڕین
کەچی هێشتا خۆر
وەکو جارانی هەر هەڵدێ
بۆچی مناڵ
گەورە ئەبێ و بە ساڵا ئەچێ و پیر ئەبێ
کانی ئەتەقێ و دواجاریش وشك ئەبێ
هەموو شتێ ئەبێ و ئەمرێ
کەچی خۆر هەتادوایی..
تاکۆتایی
ئاوابوونی بۆ نییە و هەر هەڵدێ.
***

ئەگەر ئەمڕۆ لەلای ئێمە
لەبەر چاومان ون بێ.. ئاوابێ
لای خەڵکی تر
تازە هەڵدێ
بەشێك لەم زەویە جێ دێڵێ
نەء، بەشێکی ئەم زەویە
ئەو جێ دێڵێ
ئەگینا ئەو تیشکی گەشی
ئاوابوونی قەت بۆ نییە
تاسەر ئەژی
کوژانەوەشی بۆ نییە.
***
نهێنی ئەم نەمریەی خۆر
لەوەدایە نەجووڵاوی جێی خۆیەتی
بەندی تەم و پەڵەی هەوری چڵکن نییە
خولیای بیری ڕەشی ونبوون نییە.
***
ئێمەش!
ئەگەر وەك خۆر
بیری گەشمان
نەجووڵاوی جێگای خۆی بێ
گەر سەربەست بین
با بشمرین
مانای پیربوون قەت نازانین
هەست ئەکەین و باش ئەزانین
مایەی ڕاستیی ژیانین.
1958

هاوارێك

ئەی دەنگی کپکراوی دەروون!
بڕە جووڵە..
ئەی یادی ماتەمینی ڕۆژگاری بەسەرچوو
ژیلەی خامۆشی ئەمڕۆم بێنەرە وروژم
ئەی ئاوازی خەمناکی ڕابوردوو
ئەی گیانی تاساوی مردوو

بێنه جۆشی پڕ له سۆز، بەستەی زیندوو
ئەی چاوی نوستوو
تۆش پێڵووی نیشتوو
ئەی لەشی ماندوو
جووڵەیەك! تەزووو!
بام بەسەرچێ، دوێنێ.. ڕابوردوو
ئەمڕۆ و سبەینێ مەبەستە
سبەینێیی پڕ خۆزگە و بەستە.
***
ئەی ئادەمیزاد..
تۆی خوڵقێنەر،
خوڵقێنەری خەمناکی خەست
خوڵقێنەری دنیای شادی
هێنانەدی خواست و مە‌بەست
تۆی بزە و گریان
تۆی مەرگ و ژیان.
***
سەرم سوڕماوە لەئادەمیزاد
لە قوڵپی گریانی
منی ئادەمیزاد.. سەرم سوڕماوە
لە خۆم.. گریانم
لەوەی جار و بار شاد، کامەرانم.
***
سەرم سوڕماوە
بەڵام.. وتەیەك.. سۆزێك.. هاوارێك
لەناخی دڵا.. واهاتۆتە جۆش
هاتۆتە بزوان
بەرەو ڕشتنی شەپۆلی دووان
دەی ڕەهێڵە..
بام سەراپای ئەم ڕێگا وێڵە
بێتە چراخان
بەرەو مەڵبەندی پڕ شادی ژیان.
***
بادوور بڕۆین
دوورتر لەخۆر
بام خەمناکی بەجێ بێڵین
بام ئاگری دەر بشێلین

دوور .. دوور بڕۆین
بەسە ئیتر، بام خەم نەخۆین
بەرەو مەڵبەندی شادی ژین
هەنگاوبنێین.. بڕۆین.. بڕۆین..
1958

تێبینی:
لە 26/5/2022 لە سلێمانی دەفتەرێکی کۆچکردووم لە خوشکی جەلالی میرزا کەریم، □وناك خان، بەچاوڕوونی: (ئاری قادر میرزا کەریم، سەرخێڵ سیروان نەورۆڵی) وەرگرتووە، چەند شیعرێکی بڵاونەکراوەی تێدایە. ناوە ناوە بڵاویان دەکەمەوە.
سەباح ڕەنجدەر